

يادوهەرى و کاریگەریه کانی لەسەر ژنان...!!

سەرور کەریم

sarwarkareem@gmail.com

هیچ شتێک لای مەرۆف بەقەدەر زەمەنی منالێی سەرنج راکێش نییه و لەلا شعوردا جیگیر نابێت ، بەلایەنی خۆش و ناخۆشیەکانییەوه، بۆیە زەمەنی منالێی ئەو زەمەنەیه کەزۆرتەین پرسیار لەگەڵ خۆی هەلەدەگرێت و منال بەردەوام پرسیار لەسەر سەرلەبەری ئەو شتانه دەکات کە دەیبینێت.

رەنگە پرسیار گەرمترین شتی دنیای منالێی بێت کە بەهۆیەوه ئاشنا دەبێت بە (جوانیی، ناشرینی، تالی، شیرینی، شەر، ناشتی، کچ، کور، باوک، دایک... هتد)

منال هەر لەسیستەمی پرسیاری بەردەوامەوه ئاشنا دەبێت بە هێماکان و دەبێتە هەلگری شتەکان و لەلا شعوریدا جیگیر دەبێت و لەسەر کەسایەتی رەنگدەداتەوه.

بۆیە سەیر نییه ئەو منالێی بەمنالێی دووچاری دەستدریژی و زەبرو زەنگ دەبێت ناخۆشتەین یادوهەری لەلای جیگیر دەبێت و بەردەوام لەناخی خۆیدا هەستی پێدەکات و ئازاری پێدەچێت ، لەفۆرسەتی جۆراو جۆر دەگەرێت تا تۆلەیی خۆی بکاتەوه و دە بینیت مەرۆفکی بەردەوام نا ئارامەوه خەمۆکییەوه حەز بە ئازاردانی خەلکی دەکات و پەنا بۆ زۆر کاردانەوهی جۆراو جۆر دەبات.

لە کۆمەلگای ئێمەدا بە هۆی بوونی کەلتوریکی دوو روودریژ سنووری حەرامکراو و چەپاندن کە لەدنیای منالێدا بەسەریدا دەسپێنرێ، منالان دووچاری توندو تیژی بوون لە لایەن دایک و باوک و کەس و کاریانەوه ، کە زۆر جار ئەو توندو تیژییە دەگەرێتەوه بۆ ئەو پەرودە کردنە بەمیرات بۆی ماوتەوه، کە دەبێت بسەپێنرێ و بەلێدان و زەبرو زەنگ ئاراستەبکری. ئەو جۆرە مامەلە کردنە دایک و باوک لەگەڵ منالەکان دەبێتە هۆکاری پەرودە بوونی نەومیەک کە هەلگری توندو تیژییە بەرامبەر بەرگەزەکەیی خۆی و بەرامبەرەکەشی.

لایەنیکی تری بەرجەستە بوونی توندو تیژی لەلای منالە کۆرەکان دەگەرێتەوه بۆ ئەو جیاوازییە کە لەنیوان کۆرەکان و کچەکاندا دەکرێ لەلایەن دایک و باوکەوه بەوهی زۆرتەین سۆزو خۆشەویستی دەدات بە کۆرەکان و داخوایەکانیان زۆر بەزویی بۆ جی بەجی دەکات ، بەلام بۆ کچەکان بەپێچەوانەوه، کاتی کۆرەکان بەردەوام فەزلی کۆرەکان دەدات بەسەر کچەکیداو هانیان دەدات لە کچەکان بەدەن و ئازاریان بەدەن، هەر لێرەوه کچەکان دووچاری گەورەترین توندوتیژی دەبن لەناو خێزان و کاردەکاتە سەر سايکۆلۆژیەتیان و لە یاده وەریاندا جیگیر دەبێت، لەهەمانکاتدا هیچ کات نابێت کچەکان ناپەزایەتی دەربرن، یاخو لێیان بەدەنەوه، ئیدی کچەکان هەر لەناو مالی خۆیانەوه پڕۆسەیی بەقوربانی بوونیان دەستپێدەکات و یاساکی کۆیلەکردنیان دادەپێژرێ و لەیاده وەریاندا جیگیر دەکرێ کە ئەوان لەکۆرەکان کەمترن و بچووکتەن و مافی ئەوهیان نییه وەک ئەوان بن و مامەلەوه هەلسوکەوت بکەن و حەزەکانی منالیان مومارەسە بکەن و بەئارەزووی خۆیان پرسیار بکەن و یاری بکەن و جل و بەرگ لەبەر بکەن ، کچ بەو هەموو ئازارە منالییەوه هەنگاو بەرەو زوور دەنی و تا دەگات بەزەمەنی (هەرزەکاری) و ئیدی مێشکی دەکرێتەوه و وردە وردە شتەکان دەناسێت ، بەلام دیسان دەکەوێت بەسەر دنیایەک سنوری حەرامکراودا کە ئەمەیان زۆر لەسەردەمی منالێی قورستەو کوشندەترە، چونکە ئەو هەر لەمنالییەوه سەرکوتراوه و هەموو

پرسىيارەكانى لىقەدەغەكراو ئەمە لەيادەووەرىدا جىگىر كراوہ كە دەبىت شەرم بىكات نابىت پرسىيار بىكات نابىت لەگەل رەگەزى بەرامبەرى مامەلە بىكات و بەئارەزووى خۇى رابىكات و پرسىيارى چۆنىەتى لەداىكبوونى بىكات ھەموو ئەمانە دنيايەگ گرىى دەروونىيان لەناخىندا جىگىر كراوہ، بۇيە كاتىك دەگات بەقۇناغى ھەرزەكارىي گۇرپانكارى لەرپووى بايۇلۇزى و فىسىيۇلۇزى يەوہ دەست پىدەكات ويەكەمىن گۇرپانكارى دەستپىكردنى سوپى مانگانەيە، ئىدى ئەوئەندەى تر دووچارى نازارى دەروونى دەبن و ھەست بەگوناهو تاوان دەكەن ناوېرن بچووكتىن پرسىيارلەوگۇرپانە بىكەن،چونكە ھەر لەمنالئىيەوگەوورەترىن ترس لەيادەووەرىندا جىگىر كراوہ،بۇيەبۇھەرگۇرپانكارىيەك ئەويادەووەرىنەسەر دەر دەھىننەوہ و خۇيان دووبارە دەكەنەوہ ، سەرەتاي دەستپىكردنى سەردەمى ھەرزەكارىي بۇ كچان بەئەندازمىيەك نازارىيان دەدات كە تواناي رۇيشتن و بىركردنەوہو ھەلسوكەوتىيان لاواز دەكات و ھەست بەشەرم و ترسىكى زۇر دەكەن و بەردەوام ھەزىيان لە تەنىيى و دوورە پەرىزىيەو لەرپووى پىكھاتەى جەسەدىيەوہ لاواز دەبن و زۇر جار تووشى نەخۇشى دەروونى دەبن كە كارىگەرى دەبىت بۇ گەشەكردنى عەقلى و جەسەدى ..

ديارە ھەموو ئەوانە دياردەيەكن لەيادەووەرى تەواوى منالاندا بوونى ھەيەو كلتور و كۇمەلگەش بەپىرۇزى رايگرتووەو نەوہ لەدواى نەوہ بۇى دەگويزرئتەوہ ، بۇيە نەوہكانى كۇمەلگاي ئىمە ، بەتايبەتى كچان دووچارى گەوورەترىن توندوتىزى دەبن ھەر لەمنالئىيەوہ ھەتا دەگات بە قۇناغى پىگەيشتن و پىرىيش ، زۇرپىك لەوژنانەى كە پىر بوون يادەووەرىيان بىكولئىنەوہ ھەلگىرى دنيايەك نازارو توندوتىزىيە بەدەست ئەو كلتورەى كە بەردەوام ترس و شەرم و لئىدانى لەلايان جىگىر كراوہ و پىاوى بەشەرەنگىزى و خاوەن ھىز پەروەردە كراوہ بۇئەوہى نازارى ژنان بدەن وەك نىچىرپىكى بەردەوام. بۇيە دەبىنن لەكۇمەلگاي ئىمەدا يادەووەرى گەوورەترىن كارىگەرىي لاي تاكەكانى ھەيە، چونكە ھەرتاكىك ھەلگىرى دنيايەك يادەووەرىەولەلاشەورىداو لەھەر زەمەنىكدا بىگاتە يەقىن سەردەردىنى و دووبارە دەبىتەوہ. بۇيە سەير نى يە پىاوانىك ھەبن لەزەت لەبىرنى لوت و جەستەى ژنان وەربىگرن، چونكە لەيادەووەرى ئەودا ژنان ھەمىشە بۇ خۇشى ئەو دروستكراون و دەبى جىبەجى كارى نازەزووہكانى بن بەلئىدان و نازەزووہكانى ترىشەوہ...